

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКА АКАДЕМІЯ БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії

С.М. Козьменко

2016 р.

ПРОГРАМА
ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ
для здобуття ступеня «магістр»
за спеціальністю
073 Менеджмент (освітня програма «Управління фінансово-економічною
безпекою»)

УХВАЛЕНО:
на засіданні
кафедри управління та фінансово-
економічної безпеки
(протокол № 7 від 15 січня 2016 р.)

Завідувач кафедри

Балацький Є.О.

Суми – 2016

ЗМІСТ

1. ВИМОГИ ДО РІВНЯ ОСВІТНЬОЇ ПІДГОТОВКИ ВСТУПНИКІВ	3
2. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ.....	3
3. ПЕРЕЛІК РОЗДІЛІВ І ТЕМ.....	4
3.1.1. Зміст дисципліни «Фінанси» за темами.....	4
3.1.2. Перелік питань з дисципліни «Фінанси».....	8
3.2.1. Зміст дисципліни «Фінанси підприємств» за темами.....	9
3.2.2. Перелік питань з дисципліни «Фінанси підприємств».....	11
3.3.1 Зміст дисципліни «Менеджмент» за темами.....	13
2.3.2 Перелік питань з дисципліни «Менеджмент».....	15
2.4.1 Зміст дисципліни «Безпека життєдіяльності» за темами.....	16
2.4.2 Перелік питань з дисципліни «Безпека життєдіяльності»	18
4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ.....	19
5. ЗРАЗОК ЕКЗАМЕНАЦІЙНОГО БІЛЕТУ.....	20
6. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	21

1. ВИМОГИ ДО РІВНЯ ОСВІТНЬОЇ ПІДГОТОВКИ ВСТУПНИКІВ

Згідно з Умовами прийому до вищих навчальних закладів України в 2016 році, що затверджені наказом Міністерства освіти і науки України № 1085 від 15 жовтня 2015 року та зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 04 листопада 2015 року за № 1351/27796 і Правилами прийому до Української академії банківської справи у 2016 році, затвердженими в.о. ректора Української академії банківської справи від 07 грудня 2015 р. для здобуття ступеня магістра на основі базової або повної вищої освіти за спеціальністю 073 Менеджмент (освітня програма «Управління фінансово-економічною безпекою») проводиться вступне випробування.

На навчання для здобуття ступеня магістра приймаються особи, які здобули освітньо-кваліфікаційний рівень (освітній ступінь, ступінь) бакалавра або спеціаліста.

Організаційна підготовка до вступних випробувань проводиться згідно з наказом ректора Української академії банківської справи (далі Академії) за дисциплінами, які належать до циклу професійної та практичної підготовки, і є обов'язковими для вивчення студентами даного напрямку підготовки, а саме «Фінанси», «Фінанси підприємств», «Менеджмент», «Безпека життєдіяльності».

Метою програми вступних випробувань для здобуття ступеня «магістр» за спеціальністю 073 Менеджмент (освітня програма «Управління фінансово-економічною безпекою») є виявлення рівня засвоєних знань та вмінь, визначених галузевими стандартами вищої освіти. Програма фахового вступного випробування побудована за синтетичним міжпредметним принципом і охоплює питання, що в рамках освітньо-професійної програми підготовки бакалавра визначають наявність у вступника здібностей виконувати функції, визначені освітньо-кваліфікаційною характеристикою бакалавра: аналітичну, нормопроектну, організаційну, обліково-статистичну, контрольну, а також умінь аналізувати наукову інформацію, нормативну документацію, розробляти рекомендації щодо впровадження результату досліджень та інші.

2. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ВСТУПНИХ ВИПРОБУВАНЬ

Метою вступних випробувань є визначення рівня засвоєння матеріалів основних нормативних дисциплін циклу професійної підготовки з метою їх використання для отримання вищого рівня освіти.

До складу комісії з приймання вступних випробувань та перевірки результатів включаються науково-педагогічні працівники з числа професорів та доцентів кафедри управління та фінансово-економічної безпеки Академії.

Підготовка і складання вступних випробувань здійснюється згідно з розкладом, затвердженим ректором Академії.

Робота екзаменаційної комісії проводиться у встановлені терміни.

Вступні випробування проводяться за розкладом у формі письмових відповідей на питання екзаменаційного білета (тестова форма контролю).

Виконання завдань екзаменаційного вступного випробування абітурієнти здійснюють протягом 90 хвилин (1,5 астрономічні години).

За структурою вступне випробування для здобуття ступеня «магістр» проводиться письмово і складається з п'ятдесяти тестових завдань за такими нормативними дисциплінами: «Фінанси», «Фінанси підприємств», «Менеджмент», «Безпека життєдіяльності». З наведених варіантів відповідей належить обрати один правильний. Екзаменаційні білети складаються відповідно до програм цих дисциплін.

Отримавши екзаменаційний білет, студент знайомиться із змістом питань, визначає місце кожного з них у загальній структурі фахової підготовки. Вирішуючи питання тестового контролю студент має визначити правильну відповідь.

У разі сумніву щодо розуміння сформульованих у білеті питань вступник має право звернутися за поясненням до членів комісії.

3. ПЕРЕЛІК РОЗДІЛІВ І ТЕМ

3.1.1 Зміст дисципліни «Фінанси» за темами

Тема 1. Предмет фінансової науки як пізнання сутності фінансів

Предмет фінансової науки. Макро- і мікрорівень у фінансах. Методологія фінансової науки. Міждисциплінарний характер фінансової науки. Фінанси як економічна, грошова, розподільча і ресурсоутворююча категорія. Ознаки фінансів. Функції фінансів, їх взаємозв'язок. Фінансові категорії - абстракції специфічної місце, специфіка у понятійному апараті фінансової науки. Складові системи фінансових категорій: категорії доходів, категорії витрат, категорії цільових фондів грошових коштів, системоутворюючі фінансові категорії. Взаємозв'язок фінансів та інших економічних категорій у розподільчому процесі.

Тема 2. Генезис і еволюція фінансів

Фінанси як історична категорія. Історичні передумови виникнення і розвитку фінансів. Еволюція доходів і видатків держави в різних суспільних формаціях. Місце фінансів у процесі суспільного відтворення. Необхідність та роль фінансів у суспільстві.

Тема 3. Становлення та розвиток фінансової науки

Виникнення фінансової теорії. Класична і неокласична стадії становлення і розвитку фінансової науки. Етапи класичної стадії: ненауковий стан (Античний світ), перехід до наукової обробки, науковий етап. Поява самостійної систематизованої фінансової науки, вчення фізіократів і класиків політичної економії. Розвиток теорії фінансів у XIX - першій половині XX ст. Сучасна західна фінансова думка та її роль у формуванні нових фінансових теорій. Розвиток фінансової науки у Росії. Етапи розвитку фінансової думки

в Україні.

Тема 4. Фінансове право і фінансова політика

Необхідність і зміст фінансової політики. Мета і завдання фінансової політики. Характеристика елементів фінансової політики. Стратегія і тактика фінансової політики. Напрями та типи фінансової політики. Фінансова система: внутрішня та організаційна будова. Сфери та ланки фінансової системи, їх взаємозв'язок. Фінансовий механізм, характеристика його складових: фінансове забезпечення, фінансове регулювання, нормативне, правове та інформаційне забезпечення. Фінансове право як самостійна галузь права. Предмет фінансового права. Загальна й особлива частина фінансового права. Система фінансового законодавства.

Тема 5. Податки. Податкова система

Податки як фінансова категорія, їх економічна сутність і призначення. Характерні ознаки податків як обов'язкових платежів. Функції податків. Елементи податку. Класифікація податків та її ознаки. Види прямих податків. Непрямі податки, їх види. Податкова система: поняття і основи побудови.

Тема 6. Бюджет. Бюджетна система

Бюджет як фінансова категорія, його економічна сутність і призначення. Функції бюджету. Бюджет як основний фінансовий план держави, його правовий статус. Принципи бюджету. Загальний і спеціальний фонди бюджету. Доходи бюджету та їх класифікація. Видатки бюджету та їх класифікація. Бюджетний процес і його складові. Організація бюджетного процесу. Бюджетний устрій і бюджетна система. Складові бюджетної системи і принципи її побудови.

Тема 7. Бюджетний дефіцит

Бюджетний дефіцит, його економічна сутність і поняття. Причини виникнення бюджетного дефіциту. Види бюджетного дефіциту. Фінансування бюджетного дефіциту. Джерела фінансування бюджетного дефіциту. Наслідки бюджетного дефіциту. Встановлення його граничного рівня. Шляхи скорочення бюджетного дефіциту.

Тема 8. Державний кредит

Державний кредит як фінансова категорія, його економічна сутність, призначення роль. Держава як позичальник, кредитор і гарант. Внутрішні державні запозичення та їх форми. Класифікація державних позик. Зовнішні державні запозичення. Державний борг, причини його виникнення і зростання. Види державного боргу і обмеження його граничного рівня. Джерела погашення державного боргу. Управління державним боргом і його методи.

Тема 9. Місцеві фінанси. Бюджетний федералізм і фінансове вирівнювання

Сутність місцевих фінансів, їх необхідність і призначення. Складові місцевих фінансів. Місцеві бюджети як основа фінансового забезпечення місцевого самоврядування. Доходи місцевих бюджетів. Видатки місцевих бюджетів. Роль міжбюджетних трансфертів у збалансуванні місцевих бюджетів. Бюджетний федералізм, моделі бюджетного федералізму.

Тема 10. Соціальні позабюджетні фонди

Сутність та суспільне призначення соціального страхування. Види соціального страхування. Система фондів соціального страхування. Пенсійний фонд як головна установа управління пенсійними активами, його функції і завдання. Фонди державного соціального страхування з тимчасової втрати працездатності, на випадок безробіття, від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань, які спричинили втрату працездатності. Джерела формування та напрями використання коштів.

Тема 11. Фінанси суб'єктів господарювання

Фінанси суб'єктів господарювання як фінансова категорія. Суспільне призначення, функції і роль фінансів суб'єктів господарювання. Фінансові ресурси підприємств, їх класифікація. Види діяльності підприємств та характеристика їх грошових надходжень. Прибуток підприємства: його роль, формування, розподіл та використання в сучасних умовах. Особливості організації фінансових відносин на підприємствах різних форм власності та організаційно-правових форм господарювання.

Тема 12. Фінанси домогосподарств

Домогосподарство як інституційна економічна одиниця. Особливості фінансів домогосподарств і сфера їх функціонування. Джерела і форми доходів домогосподарств. Витрати бюджету домогосподарств, їх класифікація. Грошові заощадження: мотивовані і немотивовані. Організовані та неорганізовані заощадження. Чинники, що впливають на ощадну активність домогосподарств.

Тема 13. Страхування. Страховий ринок

Необхідність страхового захисту і його роль у забезпеченні суспільного відтворення. Страхові фонди як матеріальна основа страхового захисту. Форми організації фондів страхового захисту. Страхування як фінансова категорія, її економічний зміст та функції. Елементи страхування: страховик, страхувальник, застрахований, страхові платежі, страхове відшкодування, страховий тариф, страхова премія. Класифікація страхування. Ознаки класифікації. Класифікація за об'єктами страхування. Галузі страхування: майнове страхування, страхування відповідальності, особисте страхування. Види страхування. Поняття страхового ринку і його інфраструктура. Державне регулювання страхової діяльності.

Тема 14. Фінансовий ринок

Фінансовий ринок як економічна категорія, його суспільне призначення. Функції фінансового ринку. Державне регулювання фінансового ринку. Елементи фінансового ринку: суб'єкти, об'єкти. Складові фінансового ринку: грошовий ринок і ринок капіталів, та їх характеристика. Ринок цінних паперів. Первинний і вторинний, організований та неорганізований, біржовий та позабіржовий ринки цінних паперів. Цінні папери як інструменти фінансового ринку. Характерні ознаки цінних паперів. Фондова біржа та її функції.

Тема 15. Фінансовий менеджмент

Фінансовий менеджмент і його форми: державний фінансовий менеджмент (макрорівень) і фінансовий менеджмент суб'єктів господарювання (мікрорівень). Складові елементи системи управління фінансами. Завдання та функції органів фінансового апарату. Фінансове планування в системі фінансового менеджменту. Принципи, задачі та методи фінансового планування. Види фінансових планів. Фінансовий контроль: сутність, форми, види, методи. Фінансовий менеджмент суб'єктів господарювання його сутність та роль в управлінні діяльністю підприємств.

Тема 16. Міжнародні фінанси

Міжнародні фінанси як фінансова категорія, їх сутність, значення і роль в сучасній світовій економіці. Міжнародний фінансовий ринок і його структура. Міжнародні і регіональні фінансові інститути, їх значення для розвитку міжнародних і національних економік та фінансових систем.

Тема 17. Фінансова безпека держави

Фінансова безпека як найважливіша складова економічної безпеки держави. Внутрішні та зовнішні чинники фінансової безпеки держави. Механізм забезпечення фінансової безпеки. Бюджетна безпека держави. Обсяг внутрішніх і зовнішніх запозичень та їх вплив на фінансову безпеку держави. Система індикаторів фінансової безпеки держави.

Тема 18. Фінанси країн з розвинутою ринковою економікою

Загальні закономірності і національні особливості державних фінансів в країнах з розвинутою ринковою економікою. Характеристика окремих ланок фінансових систем в країнах з розвинутою ринковою економікою. Особливості функціонування фінансових систем США, Великобританії, Японії.

Тема 19. Фінанси Європейського Союзу

Створення ЄЕС і його трансформація в ЄС. Роль державних фінансів в інтеграційних процесах. Бюджет ЄС, його призначення і особливості. Бюджетні видатки і їх класифікація за цільовим призначенням. Валютна інтеграція Європейського Союзу. Основні інституції ЄС та їх роль у формуванні єдиної фінансової політики.

3.1.2 Перелік питань з дисципліни «Фінанси»

1. Предмет та методи фінансової науки. Фінансові відносини: сутність, сфери, об'єкти та суб'єкти.
2. Фінанси як об'єктивна економічна категорія. Економічні передумови виникнення та розвитку фінансів.
3. Функції фінансів та механізм їх реалізації.
4. Фінансова система України, її структура та характеристика.
5. Поняття, зміст, мета і завдання фінансової політики. Взаємозв'язок фінансової політики з економічною політикою.
6. Види та елементи фінансової політики, їх характеристика.
7. Фінансові ресурси держави: сутність, види та класифікація.
8. Фінансовий механізм як сукупність форм і методів організації суспільних відносин.
9. Бюджетна система України: поняття, склад та принципи побудови. Зведений бюджет України та його структура.
10. Економічна сутність доходів державного бюджету та їх класифікація. Загальний та спеціальний фонди Державного бюджету України.
11. Сутність видатків державного бюджету. Бюджетна класифікація видатків.
12. Бюджетний дефіцит, його економічна сутність та причини виникнення. Види бюджетного дефіциту, їх характеристика.
13. Методи покриття та джерела фінансування бюджетного дефіциту.
14. Поняття про податки. Функції і принципи оподаткування. Класифікація податків, їх ознаки.
15. Податкова система України, етапи її створення. Основні елементи оподаткування, їх характеристика.
16. Місцеві бюджети: сутність, значення та складові елементи.
17. Доходи місцевих бюджетів, їх склад та характеристика.
18. Видатки місцевих бюджетів, критерії їх розмежування між різними видами бюджетів.
19. Міжбюджетні відносини. Види міжбюджетних трансфертів.
20. Необхідність створення та призначення державних цільових фондів.
21. Економічна сутність і роль державного кредиту. Форми державного кредиту, їх класифікація.
22. Державний борг, механізм його формування. Управління державним боргом і його обслуговування.
23. Фінанси підприємницьких структур: їх сутність, функції та принципи організації. Фінансові ресурси підприємств, їх класифікація.
24. Прибуток підприємства: його роль, формування, розподіл та використання в сучасних умовах.
25. Сутність і склад фінансів домогосподарств. Характеристика доходів та видатків домогосподарств.
26. Сутність страхування, його принципи та види. Класифікація страхування за видами і формами.
27. Страховий ринок та його структура.

28. Фінансовий ринок: сутність, об'єкти, суб'єкти, функції, структура. Роль фінансового ринку у мобілізації та розподілі фінансових ресурсів.
29. Цінні папери як інструменти фінансового ринку.
30. Сутність і роль міжнародних фінансів. Система міжнародних валютно-фінансових потоків.
31. Склад та характеристика міжнародного фінансового ринку.
32. Фінансовий менеджмент: сутність, суб'єкти та складові елементи.
33. Фінансове планування в системі фінансового менеджменту.
34. Необхідність та зміст фінансового контролю як елементу фінансового менеджменту.
35. Фінансова безпека: сутність та основні складові.
36. Механізм забезпечення фінансової безпеки.
37. Міжнародні фінансові інститути та особливості їх співпраці з Україною.
38. Характеристика окремих ланок фінансових систем в країнах з розвинутою ринковою економікою.
39. Етапи економічної інтеграції в Європі.
40. Особливості організації фінансів Європейського Союзу.

3.2.1 Зміст дисципліни «Фінанси підприємств» за темами

Тема 1. Основи фінансів підприємств

Поняття й сутність фінансів підприємств. Функції фінансів як внутрішня властивість і форма вияву їх сутності. Сфери фінансових відносин підприємств. Внутрішні та зовнішні фінансові відносини підприємств. Сутність фінансових ресурсів, їх характеристика та напрямки використання. Методи й способи формування фінансових ресурсів. Власні, позикові та залучені джерела формування фінансових ресурсів та їх характеристика. Основи організації фінансів підприємств: комерційний розрахунок, неприбуткова діяльність, кошторисне фінансування. Зміст, задачі та організація фінансової роботи на підприємствах.

Тема 2. Грошові розрахунки підприємств

Сутність і значення грошових розрахунків в організації виробничо-господарської діяльності підприємства. Принципи організації розрахунків. Види банківських рахунків та порядок їх відкриття. Техніка проведення безготівкових розрахунків. Розрахунки платіжними дорученнями, платіжними вимогами-дорученнями, акредитивами, векселями, чеками, платіжними вимогами та сфери їх застосування. Розрахунково-платіжна дисципліна, її зміст і значення для забезпечення господарської діяльності. Економічні й фінансові санкції у системі грошових розрахунків і платежів.

Тема 3. Грошові надходження та витрати підприємств

Економічна характеристика, склад і класифікація грошових надходжень (витрат) підприємств відповідно до виду діяльності. Дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) та його види. Розрахунок та планування

доходу від реалізації товарів (робіт, послуг). Фактори, які впливають на величину доходу. Особливості формування виручки від реалізації на підприємствах різних галузей економіки. Розподіл доходу від реалізації продукції. Поняття витрат на виробництво і реалізацію продукцію та його основні елементи.

Тема 4. Формування і розподіл прибутку

Прибуток як результат господарської діяльності підприємства. Формування прибутку підприємства відповідно до виду діяльності. Методи розрахунку прибутку, фактори, які впливають на його величину. Розподіл прибутку підприємства від звичайної діяльності. Чистий прибуток підприємства, його зміст, значення та напрямки використання. Нерозподілений прибуток і його роль в діяльності підприємства. Показники рентабельності та їх використання при прийнятті фінансових рішень.

Тема 5. Оподаткування підприємств

Система оподаткування підприємств, її функції та призначення. Види податків і обов'язкових платежів підприємства, джерела їх сплати. Економічний зміст, порядок обчислення та внесення до бюджету непрямих податків. Прямі податки та їх характеристика. Оподаткування суб'єктів малого підприємництва. Обов'язкові відрахування підприємств у цільові державні фонди та їх характеристика. Механізм і напрямки впливу оподаткування на фінансово-господарську діяльність.

Тема 6. Оборотні кошти та їх організація на підприємстві

Сутність, склад і структура оборотних коштів. Класифікація і принципи організації оборотних коштів. Необхідність і способи визначення потреби в оборотних коштах. Джерела формування оборотних коштів. Показники стану й ефективності використання оборотних коштів: показники стану власних оборотних коштів; показники використання оборотних коштів і шляхи прискорення їх обертання; вплив розміщення оборотних коштів на фінансовий стан підприємства.

Тема 7. Кредитування підприємств

Необхідність та сутність кредитування підприємств. Характеристика видів та форм кредитів, його використовуються у господарській діяльності підприємств. Види банківських кредитів та їх класифікація. Порядок та способи надання банківського кредиту. Оцінка кредитоспроможності позичальника та її основні елементи. Порядок погашення кредиту та відсотків по ньому. Джерела сплати банківського кредиту. Небанківське кредитування підприємств: комерційне кредитування підприємств; лізингове кредитування підприємств, факторинг.

Тема 8. Фінансове забезпечення відтворення основних засобів

Склад і структура основних фондів підприємств. Показники стану й ефективності використання основних виробничих фондів. Види та джерела відтворення основних фондів. Амортизація основних засобів та методи її нарахування. Сутність і склад капітальних вкладень. Джерела фінансування капітальних вкладень. Державне фінансування капітальних вкладень. Ремонт основних фондів і його фінансове забезпечення.

Тема 9. Оцінка фінансового стану підприємства

Оцінка фінансового стану підприємства, її необхідність і значення. Методи проведення оцінки фінансового стану підприємства. Інформаційне забезпечення оцінки фінансового стану підприємства. Аналіз майнового стану та динаміки і структури валюти балансу. Сутність ліквідності підприємства та методика її оцінки. Фінансова стійкість підприємства, її сутність та форми. Система показників фінансової стійкості підприємства, методика їх розрахунку й оцінки. Ділова активність підприємства та система показників для її аналізу. Аналіз показників акціонерного капіталу підприємства.

Тема 10. Фінансове планування на підприємствах

Теоретичні засади і принципи фінансового планування і прогнозування. Зміст і завдання фінансового планування. Методи фінансового планування. Інформаційна база фінансового планування. Зміст та структура фінансового плану підприємства (баланс доходів і видатків). Виконання фінансового плану. Зміст оперативного фінансового плану надходження коштів і здійснення платежів, його призначення.

Тема 11. Фінансова санація та банкрутство підприємств

Фінансова криза на підприємстві, її сутність та причини виникнення. Економічний зміст фінансової санації підприємства та порядок її проведення. Санаційний аудит. Розробка плану санації підприємства. Санаційна спроможність підприємства та її оцінка. Фінансові джерела санації підприємств. Форми фінансової санації. Внутрішньогосподарський механізм фінансової стабілізації. Санація шляхом реорганізації (реструктуризації). Державна фінансова підтримка санаційного підприємства. Банкрутство підприємства: причини та наслідки.

3.2.2 Перелік питань з дисципліни «Фінанси підприємств»

1. Поняття та значення фінансів підприємств. Функції фінансів підприємств.
2. Фінансові ресурси: сутність, призначення та основні класифікаційні групи. Грошові фонди підприємств.
3. Основи організації фінансів підприємств. Особливості організації фінансів залежно від організаційно-правової форми.
4. Фінансова робота на підприємстві: сутність, завдання та складові.

5. Сутність і значення грошових розрахунків у діяльності підприємства. Принципи організації розрахунків.
6. Види банківських рахунків і порядок їхнього відкриття.
7. Характеристика форм платіжних інструментів та сфера їх застосування.
8. Характеристика і склад грошових надходжень підприємств у відповідності до виду діяльності.
9. Дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг): умови визнання, фактори, що на нього впливають та методи планування.
10. Поняття витрат, розрахунок собівартості запасів, виробленої та реалізованої продукції.
11. Прибуток як результат діяльності підприємства. Формування та розподіл прибутку від звичайної діяльності до оподаткування підприємства.
12. Прибуток від основної діяльності та його планування.
13. Система оподаткування підприємств України: сутність та складові.
14. Пряме оподаткування підприємств та його вплив на діяльність підприємств (податок на прибуток підприємства, збір за першу реєстрацію транспортного засобу та земельний податок).
15. Непрямі податки: механізм нарахування та сплати до бюджету (ПДВ, акцизний податок і мито).
16. Єдиний соціальний внесок та його вплив на результати фінансово-господарської діяльності підприємств.
17. Характеристика спрощеної системи оподаткування.
18. Сутність оборотних коштів та принципи їх організації. Склад і розміщення оборотних коштів.
19. Необхідність і способи визначення потреби в оборотних коштах.
20. Показники стану та ефективності використання оборотних коштів. Вплив розміщення оборотних коштів на фінансовий стан підприємства.
21. Необхідність та сутність кредитування підприємств. Класифікація кредитів, що надаються підприємствам. Оцінка кредитоспроможності позичальника.
22. Основні фонди підприємств та форми їх відтворення.
23. Показники стану та ефективності використання основних фондів підприємства.
24. Знос і амортизація основних фондів. Методи нарахування амортизаційних відрахувань.
25. Оцінка фінансового стану підприємства, її необхідність і значення.
26. Сутність платоспроможності підприємства. Система показників ліквідності та фінансової стійкості підприємства, методика її розрахунку й оцінки.
27. Аналіз показників ефективності використання фінансових ресурсів підприємства.
28. Зміст, мета, об'єкт та завдання фінансового планування на підприємствах. Методи фінансового планування.
29. Види фінансового планування та їх характеристика.
30. Класифікація та призначення бюджетів підприємства.

3.3.1 Зміст дисципліни «Менеджмент» за темами

Тема 1. Поняття і сутність менеджменту

Визначення категорії «менеджмент». Види менеджменту. Організація, як об'єкт менеджменту. Сучасне поняття менеджменту. Предмет, мета і головна задача менеджменту. Об'єкт та предмет вивчення науки менеджменту.

Тема 2. Розвиток науки управління

Необхідність та передумови формування інституту організації у суспільстві. Еволюція поглядів на сутність менеджменту.

Тема 3. Організація. Внутрішнє та зовнішнє середовище

Організація, її види та базові характеристики. Організація як відкрита система. Принципи системного підходу до організації управління. Зовнішнє та внутрішнє середовище організації. Організація та її ділове середовище. Місія, цілі та культура організації. Організаційна культура: формування, фактори формування, підтримка та зміни. Життєвий цикл організації та його стадії.

Тема 4. Функції менеджменту

Основні поняття функцій менеджменту. Основні взаємозв'язки функцій. Класифікація функцій менеджменту. Вплив зовнішнього та внутрішнього середовища на функції.

Тема 5. Мотивація

Мотивація як процес спонукання себе та інших до діяльності по досягненню цілей. Теорії мотивації: змістовні, процесні. Спрощена модель мотивації через потреби. Спонукання, винагорода. Теорії мотивації у працях українських вчених.

Тема 6. Організація як функція управління

Організація, як процес створення структури підприємства. Взаємовідносини повноважень і їхнє делегування. Лінійні та штабні повноваження. Сутність і загальна характеристика організаційних структур. Характеристика механістичних організаційних структур: лінійні, функціональні, лінійно-функціональні і дивізіональні структури. Характеристика органічних (адаптивних) організаційних структур: проектні і матричні структури. Побудова організацій. Цілі та зміст аналізу організаційних структур. Організаційне проектування.

Тема 7. Управлінський контроль

Поняття та процес контролю. Види управлінського контролю. Інструменти управлінського контролю. Контроль поведінки працівників в організації. Контроль як процес забезпечення досягнення організацією своїх цілей.

Тема 8. Планування в організації

Методологія планування. Стратегічне планування на підприємстві: цілі та принципи стратегічного планування. Організаційні рівні планування. Тактичне планування: основні завдання та способи. Оперативне планування, цілі, завдання та методи. Бар'єри на шляху планування. Плани, програми і прогнози в системі планування діяльності організації. Система стратегічних, тактичних та оперативних планів.

Тема 9. Комунікації в управлінні

Управлінська інформація та її роль в управлінні. Класифікація управлінської інформації. Інформаційне забезпечення процесу управління. Носії інформації. Інформаційні системи менеджменту. Комунікаційний процес в організації. Формальні та неформальні організаційні комунікації. Етапи комунікаційного процесу. Перевантаженість каналів управлінською інформацією.

Тема 10. Основи теорії прийняття управлінських рішень

Організаційне управлінське рішення: суть, різновиди, якість. Структура управлінського рішення: підготовка, прийняття, виконання та контроль. Суб'єкт та об'єкт управлінського рішення. Класифікація управлінських рішень. Поетапний процес прийняття та виробітку раціонального рішення. Чинники, що впливають на процес ухвалення рішення: оцінка керівника; рівень ризику; час і оточення, що змінюються; інформація; взаємозалежність наслідків та ін. Фактори, які впливають на якість рішення в менеджменті.

Тема 11. Методи обґрунтування управлінських рішень

Поняття про моделі і методи прийняття управлінських рішень. Огляд завдань при вирішенні, яких можуть бути використаними зазначені моделі і методи. Моделювання, як складова частина наукового підходу до ухвалення рішення. Прогнозування результатів ухвалення рішення. Необхідність моделювання. Типи моделей: фізична, аналогова, математична. Етапи побудови моделі: постановка задачі, визначення інформаційних обмежень; перевірка на вірогідність, реалізація висновків і відновлення моделі. Основні моделі застосовувані в менеджменті: теорія ігор; теорія черг; модель управління запасами; моделі лінійного програмування; імітаційні моделі; економічний аналіз та ін.

Тема 12. Лідерство

Феномен влади у менеджменті. Співвідношення влади та авторитету в організації. Поняття балансу влади. Класифікація форм влади. Поняття керівництво та лідерства у менеджменті: подібність та розходження. Формальне та неформальне лідерство. Поняття про стиль керівництва. Авторитарні, ліберальні та демократичні керівники.

Тема 13. Управління конфліктами в організаціях

Сприймання конфлікту як прояву протиріччя та джерела розвитку. Конфлікти у сучасному менеджменті: моделі та концепції. Структура (цикл) конфлікту та основні форми поведінки у конфліктній ситуації. Схеми організаційного конфлікту: його структура та функції. Конфлікт в організації як соціально-психологічний процес: фази та механізми протікання. Рівні конфлікту в організації та їх джерела. Стадії конфлікту: виникнення, предконфліктне становище, визрівання, розростання та хід, остаточний вплив. Структурні методи вирішення конфліктів. Стрес як наслідок конфліктної ситуації.

Тема 14. Ефективність управління

Значення новаторства, інноваційних процесів. Управління в умовах різних культур. Підходи до оцінки ефективності управління. Напрямки підвищення ефективності управлінської праці

3.3.2 Перелік питань з дисципліни «Менеджмент»

1. Управління й менеджмент: тотожність та відмінності понять.
2. Сутність та значення менеджменту. Види менеджменту.
3. Історичні етапи розвитку управління як науки. Основні етапи розвитку управлінської науки в Україні.
4. Поняття про владу та керівництво, їх вплив на діяльність.
5. Організації та їх ознаки. Види організацій.
6. Основні підходи до вивчення сутності лідерства. Основні стилі керівництва.
7. Життєвий цикл організацій.
8. Менеджмент з позиції взаємодії із зовнішнім середовищем.
9. Внутрішнє середовище підприємства.
10. Система менеджменту організацій.
11. Загальна характеристика і класифікація функцій менеджменту.
12. Планування як загальна функція менеджменту.
13. Контроль як загальна функція менеджменту.
14. Регулювання як загальна функція менеджменту.
15. Поняття і сутність мотивації.
16. Змістовні теорії мотивації. Процесні теорії мотивації.
17. Структура конфлікту. Стадії конфлікту: виникнення, предконфліктне становище, визрівання, розростання та хід, остаточний вплив.
18. Основи теорії організації.
19. Основи організаційного проектування.
20. Поняття організаційної структури управління виробництвом та фактори, що її визначають.
21. Організаційні структури, принципи їхньої побудови.
22. Типи організаційних структур: лінійний, функціональний, комбінований.
23. Дивізіональна організаційна структура і її типи: дивізіонально-продуктова, дивізіональна.

24. Поняття та процес контролю. Види управлінського контролю.
25. Підходи до оцінки ефективності управління.
26. Інструменти управлінського контролю.
27. Методологія планування. Організаційні рівні планування.
28. Стратегічне планування, мети і принципи стратегічного планування. Еталонні стратегії бізнесу. Портфельний аналіз.
29. Тактичне та оперативне планування, мета, задачі методи.
30. Бар'єри на шляху планування.
31. Моделі стратегічного планування.
32. Сутність та значення інформації. Класифікація інформації. Носії інформації.
33. Комунікаційний процес.
33. Міжособистісні та організаційні комунікації.
34. Управлінські рішення, та вимоги, що до них подаються. Класифікація управлінських рішень.
35. Підходи до оптимізації управлінських рішень.
36. Основні теорії прийняття рішень.
37. Процес прийняття управлінських рішень.
38. Методи, які застосовуються в менеджменті. Форми групового прийняття рішень.
39. Класифікація методів прийняття управлінських рішень.
40. Інструменти обґрунтування управлінських рішень.

3.4.1 Зміст дисципліни «Безпека життєдіяльності» за темами

Тема 1. Категорійно-понятійний апарат з безпеки життєдіяльності, таксономія небезпек. Ризик як кількісна оцінка небезпек

Модель життєдіяльності людини. Головні визначення – безпека, загроза, небезпека, надзвичайна ситуація, ризик. Безпека людини, суспільства, національна безпека. Аксиоми безпеки життєдіяльності. Методологічні основи безпеки життєдіяльності. Системний підхід у безпеці життєдіяльності. Таксономія, ідентифікація та квантифікація небезпек. Класифікація НС за причинами походження, територіального поширення і обсягів заподіяних або очікуваних збитків.

Тема 2. Природні загрози та характер їхніх проявів і дії на людей, тварин, рослин, об'єкти економіки

Характеристика небезпечних геологічних процесів і явищ: землетрус, карст, осідання ґрунтів над гірничими виробками, зсув, обвал, ерозія ґрунту. Вражаючі фактори небезпечних метеорологічних явищ: сильного вітру, урагану, смерчу, шквалу, зливи, сильної спеки, морозу, снігопаду, граду, ожеледі. Небезпечні гідрологічні процеси і явища: підтоплення, затоплення, вітрові нагони. Пожежі у природних екосистемах. Біологічні небезпеки. Загальна характеристика особливо небезпечних хвороб.

Тема 3. Техногенні небезпеки та їхні наслідки

Промислові аварії, катастрофи та їхні наслідки. Небезпечні події на транспорті та аварії на транспортних комунікаціях. Причини виникнення гідродинамічних небезпек.

Небезпечні для людини фактори пожежі. Вибух. Класифікація об'єктів за їхньою пожежо- і вибухонебезпекою. Показники пожежо- і вибухонебезпеки речовин і матеріалів.

Джерела радіації та одиниці її вимірювання. Механізм дії іонізуючих випромінювань на тканини організму. Нормування радіаційної безпеки. Класифікація небезпечних хімічних речовин. Типологія аварій на хімічно-небезпечних об'єктах та вимоги до їхнього розміщення і розвитку. Захист приміщень від проникнення токсичних аерозолів.

Тема 4. Соціально-політичні небезпеки, їхні види та характеристики. соціальні та психологічні фактори ризику. Поведінкові реакції населення у НС

Глобальні проблеми людства. Соціально-політичні конфлікти з використанням звичайної зброї та засобів масового ураження. Види тероризму.

Соціальні фактори, що впливають на життя та здоров'я людини. Корупція і криміналізація суспільства. Маніпуляція свідомістю. Розрив у рівні забезпечення життя між різними прошарками населення. Шкідливі звички, соціальні хвороби та їхня профілактика. Поводження людини в натовпі.

Захисні властивості людського організму. Стрес. Частота змін стресових станів у людей, що знаходяться в районі НС.

Тема 5. Застосування ризик орієнтованого підходу для побудови імовірнісних структурно-логічних моделей виникнення та розвитку НС

Загальний аналіз ризику і проблем безпеки складних систем, які охоплюють людину. Індивідуальний та груповий ризик. Концепція прийнятності ризику. Розподіл підприємств, установ та організацій за ступенем ризику їхньої господарської діяльності. Управління безпекою через порівняння витрат та отриманих вигод від зниження ризику. Головні етапи кількісного аналізу та оцінки ризику. Методичні підходи до визначення ризику. Вибір методів (відмова від ризиків, зниження, передача і ухвалення) та інструментів управління виявленим ризиком.

Тема 6. Менеджмент безпеки, правове забезпечення та організаційно-функціональна структура захисту населення та АТО у НС

Структурно-функціональна схема державного управління безпекою та захистом у НС в Україні. Органи управління, сили і ресурси з попередження та реагування на НС на державному рівні. Загальні норми законодавства, підзаконних актів, стандарти і технічні умови, що регламентують принципи і механізми регулювання безпеки, зниження ризиків і пом'якшення наслідків

НС. Зонування території за можливою дією вражаючих факторів НС. Загальні засади моніторингу НС та порядок його здійснення. Система інструктажів. Програми підготовки населення до дій у НС.

Тема 7. Управління силами та засобами ОГ під час НС

Порядок надання населенню інформації про наявність загрози або виникнення НС, правил поведінки та способів дій в цих умовах. Сутність і особливості оперативного управління за умов виникнення НС. Міські, заміські, запасні та пересувні пункти управління в НС. Спеціально уповноважений керівник та штаб з ліквідації НС. Сили і засоби постійної готовності. Мета і загальна характеристика рятувальних та інших невідкладних робіт. Техніка, що застосовується при ліквідації наслідків НС. Здійснення карантинних та інших санітарно-протиепідемічних заходів.

3.4.2 Перелік питань з дисципліни «Безпека життєдіяльності»

1. Основні категорії БЖД: безпека, небезпека, надзвичайна ситуація, катастрофа.
2. Аксиоми БЖД.
3. Поняття небезпеки, таксономія небезпек.
4. Характеристика видів надзвичайних ситуацій за причиною настання.
5. Характеристика видів надзвичайних ситуацій за рівнем.
6. Ризик як кількісна оцінка небезпек, методи оцінки ризиків.
7. Етапи управління ризиками.
8. Методи управління ризиками за способом мінімізації ризиків.
9. Сутність концепції прийняттого ризику.
10. Надзвичайні ситуації природного характеру.
11. Небезпечні геологічні процеси і явища.
12. Негативний вплив на життєдіяльність людей небезпечних метеорологічних явищ.
13. Небезпечні гідрологічні процеси і явища.
14. Пожежі у природних екосистемах.
15. Патогенні мікроорганізми.
16. Отруйні рослини і тварини.
17. Пандемії, епідемії, масові отруєння людей.
18. Надзвичайні ситуації техногенного характеру.
19. Надзвичайні ситуації на транспорті. Небезпечність різних видів транспорту.
20. Радіаційна безпека. Механізм дії іонізуючих випромінювань на тканини організму.
21. Гідродинамічні небезпеки (аварії). Хвиля прориву та її вражаючі фактори.
22. Класифікація небезпечних хімічних речовин. Захист приміщень від проникнення токсичних аерозолів.
23. Характеристика можливих аварій, катастроф та стихійних лих на території України.
24. Види соціально-політичних небезпек.

- 25.Криміногенні фактори небезпеки.
- 26.Корупція як фактор соціальної небезпеки.
- 27.Соціально-політичні конфлікти з використанням звичайної зброї та засобів масового ураження.
- 28.Маніпуляція свідомістю як фактор соціальної небезпеки.
- 29.Шкідливі звички як соціальні хвороби суспільства.
- 30.Глобальні екологічні проблеми людства.
- 31.Міжнародний тероризм і боротьба з ним.
- 32.Безпека людини в умовах здійснення акту тероризму.
- 33.Концепція сталого людського розвитку.
- 34.Заходи в сфері захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій.
- 35.Види та порядок проведення евакуаційних заходів.
- 36.Мета та умови впровадження надзвичайного стану.
- 37.Рятувальні та інші невідкладні роботи в зоні надзвичайної ситуації.
- 38.Завдання та функції Державної служби України з надзвичайних ситуацій.
- 39.Концепція національної безпеки України.
- 40.Напрями державної політики з питань національної безпеки України в екологічній та соціальній сферах.

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Вступні випробування проводяться за екзаменаційними білетами, складеними у повній відповідності до навчальних програм відповідних дисциплін.

Екзаменаційний білет містить 50 тестових завдань, що дають змогу перевірити теоретичні знання студентів, з дисциплін, які виносяться на вступне випробування (по 15 тестів з дисциплін «Фінанси» та «Фінанси підприємств» та по 10 тестів з дисциплін «Менеджмент» та «Безпека життєдіяльності»).

Кожне тестове завдання має одну правильну відповідь. Правильно виконане тестове завдання оцінюється у 2 бали, неправильна відповідь – 0 балів.

Нумерація тестів здійснюється в порядку від 1 до 50, а правильні відповіді подаються у вигляді чітко виписаних літер. За наявності нечітких цифрових та літерних позначень відповідь на тест оцінюється у 0 балів.

5. ЗРАЗОК ЕКЗАМЕНАЦІЙНОГО БІЛЕТУ

Міністерство освіти і науки України
Українська академія банківської справи

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Голова приймальної комісії

Професор _____ С.М. Козьменко

« ___ » _____ 2016 р.

Варіант № ___

Ступінь: магістр

Спеціальність: 073 Менеджмент (освітня програма «Управління фінансово-економічною безпекою»)

Навчальні предмети: фахове вступне випробування з навчальних дисциплін «Фінанси», «Фінанси підприємств», «Менеджмент», «Безпека життєдіяльності»

1. Фінанси як наука досліджує проблеми, що пов'язані із:

А. Концентрацією грошових засобів у державному бюджеті.

Б. Економічними процесами та явищами, що відбуваються в державі під час формування та використання фондів фінансових ресурсів.

В. Пізнанням економічних явищ, категорій та законів.

Г. Функціонуванням системи грошових відносин у суспільстві.

2. Термін «фінансія» використовувався у грошових відносинах, що виникли між державою та громадянами, і трактувався як:

А. Платіжний документ.

Б. Завершення грошового платежу.

В. Умова кредитної угоди.

Г. Система відносин щодо формування і використання грошових фондів.

.....
.....
49. Одночасне поширення інфекційної хвороби серед великої кількості тварин не менше, ніж одного району, що значно перевищує звичайний рівень захворюваності – це:

А. Епізоотія;

Б. Епіфітотія;

В. Сибірка;

Г. Фітофторяд.

50. Фаза водного режиму річки, порівняно короткочасне і неперіодичне підняття рівня води в річці:

А. Селі.

Б. Затоплення.

В. Паводок.

Г. Повінь.

Голова фахової атестаційної комісії
зі спеціальності 073 «Менеджмент» (освітня програма
«Управління фінансово-економічною безпекою»

(підпис)

ППП

6. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Біла Ю. Г. Фінанси: навчальний посібник / Ю. Г. Біла, І. Р. Чуй. – Львів : «Магнолія 2006», 2010. – 390 с.
2. Фінанси: підручник / ред.: С. І. Юрій, В. М. Федосов. – К. : Знання, 2008. – 611 с.
3. Василик О. Д. Теорія фінансів: підручник / О. Д. Василик; КНУ ім. Т. Г. Шевченка. – 4-е вид., доп. – К. : Ніос, 2003. – 416 с.
4. Фінанси підприємств: підручник / Мін-во освіти і науки України, КНЕУ; ред. А. М. Поддєрьогін. – 6-е вид., перероб. та доп. – К. : КНЕУ, 2006. – 552 с.
5. Філімоненков О. С. Фінанси підприємств: навчальний посібник / О. С. Філімоненков. – К. : Ніка-Центр : Ельга, 2002. – 360 с.
6. Фінанси підприємств: навчальний посібник / ред. Г. Г. Кірейцев. – 2-е вид., перероб. і доп. – К. : ЦУЛ, 2002. – 268 с.
7. Веснин В. Р. Основы менеджмента: ученик / В. Р. Веснин; Ин-т междун. права и экономики им. А.С. Грибоедова. – М. : Триада Лтд, 1996. – 384 с.
8. Кабушкин Н. И. Основы менеджмента / Н. И. Кабушкин. – Минск : Финансы, учет, аудит: Экономпресс, 1997. – 284 с.
9. Мескон М. Х. Основы менеджмента: пер. с англ. / М. Х. Мескон, М. Альберт, Ф. Хедоури. – 3-е изд. – М. ; СПб. ; К. : Вильямс, 2007. – 672 с.
10. Заплатинський В.М. Безпека життєдіяльності: навчально-методичне видання. – К. : КДТЕУ, 1999. – 208 с.
11. Джигирей В.С. Безпека життєдіяльності: навчальний посібник / В. С. Джигирей, В. Ц. Жидецький. – Львів : Афіша, 2000. – 256 с.

Голова фахової атестаційної комісії зі спеціальності

073 «Менеджмент» (освітня програма

«Управління фінансово-економічною безпекою»

В.П. Гордієнко